

ють, що їх навчальна діяльність стає найефективнішою, за наявності зацікавленості в знаннях. Проблема розвитку пізнавального інтересу важко вирішується на практиці. Жоден метод навчання не може вважатися ефективним, якщо він не допомагає розвитку у дітей самостійності та інтелектуальної активності. Тому, створення проблемної ситуації найкраще допомагає розвитку пізнавальної активності учнів, викликає в них зацікавленість до предмету, розвиває логічне мислення, виробляє навички користування різного роду джерел інформації.

Ці засади можуть бути ефективно реалізовані при виконанні учнями нестандартних проблемних дослідів з органічної хімії, а саме: можливість взаємодії аміачного розчину срібла з карбоновими кислотами зокрема з метановою кислотою. При проведенні попередньої бесіди учні стверджують, що дана реакція неможлива. Таке твердження учнями базується на знаннях, що дана реакція є якісною реакцією на альдегідну групу, а метанова кислота, як представник карбонових кислот містить карбоксильну групу. Проведений дослід спростує таке твердження. На даному етапі навчання це проблемний експеримент, так як дає результати, які вступають у протиріччя з теоретичними уявленнями учнів. Шукаючи відповідь учні з'ясовують, що для молекули метанової кислоти характерне явище таутомерії, молекула одночасно містить як карбоксильну, так і альдегідну групи.

Проблемно-розвиваючи досліди впливають на рівень теоретичних знань учнів. Якщо у ході експерименту вони отримують нові факти, які вступають у протиріччя з тими теоретичними уявленнями які вони мають, то пояснивши їх учні виходять на новий рівень теоретичного розуміння матеріалу. Це і сприяє високому рівню розуміння учнями складних теоретичних питань курсу хімії.

НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ СТВОРЕННЯ ЛАНДШАФТНОГО ЗАКАЗНИКА В ОКОЛИЦЯХ С. МІСЬКІ МЛИНИ ЗІНЬКІВСЬКОГО РАЙОНУ

Солоп В.В., Стецюк Н.О. (Полтава)

Нами в околицях с. Миські Млини Зіньківського району Полтавської області на заправі р. Ворскли в її середній течії виявлений добре збережений природний комплекс із різноманітним та багатим рослинним і тваринним світом.

На основі проведених протягом 2004-2006 років комплексних фітосоцологічних досліджень даної території здійснена оцінка досліджуваної території за визначеними критеріями наукової цінності.

Ландшафтно-ценотична репрезентативність: висока. Рослинний покрив території досліджень досить диференційований, що обумовлене представленистю різноманітних ландшафтів. У ландшафтно-ценотичному відношенні територія репрезентує чітко виявлену долину р. Ворскла в її середній течії. Тут збереглися типові заплавні ландшафти, ландшафти правого корінного берега р. Ворскли, фрагменти борової тераси. У межах досліджуваної території р. Ворскла має асиметричну долину, що є характерним для цієї водної артерії. Правий берег зайнятий природними нагрітими дібровами та штучними насадженнями. Незалісенні ділянки зайняті типовими для регіону лучними степами. Часто корінний берег репрезентований горбами. Частина їх зайнята забудовами, городами. Більша частина їх раніше розорювалась і використовувалась як сільськогосподарські угіддя. На сьогодні на них активно відновлюється степова рослинність, а подекуди збереглися ділянки незайманого степу на горбах. Трав'яниста рослинність викошується, помірно випасається, відмічений і пірогенний фактор. На заплаві збереглися природні заплавні діброви, луки, болота, стариці. На уступі борової тераси виявлені вільшянки, тополівники та вербові ліси. Борова тераса зайнята різновіковими насадженнями

сосни звичайної.

Ценотична репрезентативність: висока. Досліджувана територія репрезентує рослинність, яка характерна для Роменсько-Полтавського округу та Зінківсько-Решетилівського геоботанічного району. На цій території виявлені найбільш типові для Лівобережного Придніпров'я лучні степи, широколистяні ліси, заплавні луки та болота.

Флористична репрезентативність: висока. Флора вищих судинних рослин досліджуваної території, за результатами оригінальних досліджень, нараховує понад 700 видів.

Ландшафтна унікальність: достатня. В цілому територія характеризується типовими ландшафтними характеристиками.

Ценотична рідкісність і унікальність: високі. У складі рослинності представлені рідкісні угруповання, серед них – занесені до Зеленої книги України (водні угруповання сальвінії плаваючої, латаття білого, глечиків жовтих та лісові – угруповання широколистяних лісів із домінування дуба звичайного (кленово-липово-дубові ліси ліщиново-зірочникові, -яглицеві, -конвалієві)), виявлені на заплаві р. Ворскла. Цінними також є угруповання лучних степів із конюшиною гірською. Значна участь королиці звичайної та луках свідчить про їх природний характер.

Флористична рідкісність і унікальність: високі. У складі флори досліджуваної території виявлено 16 рідкісних та малопоширених видів. Серед них 5 – занесені до Червоної книги України, 8 – охороняються в Полтавській області, 3 – малопоширені в регіоні. Серед рідкісних видів за науковою цінністю представлені релікти (сальвінія плаваюча, латаття біле), погранично-ареальні види (первоцвіт весняний), види з цікавою біологією (зозулинцеві) тощо. Більшість рідкісних видів у даному місцезнаходженні представлені багаточисельними популяціями.

Народногосподарська значущість: достатня. Трав'яністі ценози (луки на заплаві, степова рослинність на перелогах) викошуються та помірно випасяються. Ці угіддя використовуються як продуктивні паствінки та пасовища.

Екологічна значущість: висока. Досліджувана ділянка являє собою цілісний природно-територіальний комплекс. Заплавні ліси та болота виконують значну роль у регулюванні гідрорежиму р. Ворскла, підтриманні стійкості екосистеми, є місцезростанням рідкісних рослин та місцеперебування та оселення багатьох тварин.

Освітньо-виховна значущість території: висока. У с. Миські Млини розпочав функціонувати оздоровчий табір "Еколог", відкритий при Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді (Полтавський облЕНЦУМ). На його базі запланована польова біологічна практика слухачів заочно-очної біологічної школи, яка працює при облЕНЦУМі. Створення та функціонування природно-заповідної території на базі досліджуваної ділянки забезпечить реалізацію завдань екологічної освіти і виховання.

Таким чином, досліджувана територія в околицях с. Миські Млини Зінківського району за пріоритетними критеріями наукової цінності, наведеними вище, характеризується досить високими характеристиками і цілком відповідає статусу ландшафтного заказника місцевого значення, особливо спираючись на високі показники ландшафтно-репрезентативності та унікальності. Встановлений заповідний режим перспективного об'єкта повинен урегулювати господарську та рекреаційну діяльність на даній території і забезпечувати охорону біорізноманітності.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЗВ'ЯЗКУ

Сорокіна Г.Ю. (Полтава)

Прогрес науки та техніки обумовлює постійно зростаючий потік наукової інформації та сприяє застарінню спеціальних знань. В зв'язку з цим, про-